31993R1617

KOMISJONI MÄÄRUS (EMÜ) nr 1617/93,

25. juuni 1993,

asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis käsitlevad sõiduplaanide ühist planeerimist ja kooskõlastamist, ühist tegutsemist, regulaarlennuliinide reisijate- ja lastiveotariifidega seotud konsultatsioone ning teenindusaegade jaotamist lennujaamades

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 14. detsembri 1987. aasta määrust (EMÜ) nr 3976/87 asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes õhutranspordi sektoris ([1]) (viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 2411/92 ([2])), eriti selle artiklit 2,

olles avaldanud käesoleva määruse eelnõu, ([3])

olles konsulteerinud nõuandekomiteega, kes tegeleb õhutranspordi alal konkurentsi piirava tegevuse ja turgu valitseva seisundi küsimustega,

ning arvestades, et:

(1) määrusega (EMÜ) nr 3976/87 on komisjonile antud õigus kohaldada määruse alusel asutamislepingu artikli 85 lõiget 3 õhuveoteenustega otseselt või kaudselt seotud kokkulepete, otsuste või kooskõlastatud tegevuse teatavate liikide suhtes;

(2) kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis käsitlevad sõiduplaanide ühist planeerimist ja kooskõlastamist, ühist tegutsemist, tariifialaseid konsultatsioone ning teenindusaegade jaotamist lennujaamades, võivad piirata konkurentsi ning kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust;

(3) sõiduplaanide ühine planeerimine ja kooskõlastamine aitab kindlustada teenuste hajutamist vähem koormatud kellaaegadele ja väiksema koormusega ajavahemikele või vähem koormatud liinidele ning arendada jätkuliine, tuues kasu õhutranspordi kasutajatele. Lisalende käsitlevates klauslites ei tohi siiski olla nõuet teiste osaliste kinnituse kohta või rahatrahvide määramise kohta. Kõnealused kokkulepped peavad võimaldama osapooltel neist taganeda piisavalt lühikese etteteatamisaja järel;

(4) kord, mille kohaselt väike lennuettevõtja saab teiselt lennuettevõtjalt turustus- ja finantstoetust, võib aidata kõnealusel väikesel lennuettevõtjal osutada õhuveoteenuseid uutel või vähem koormatud liinidel. Selleks et vältida piiranguid, mis ei ole nimetatud eesmärgi saavutamiseks hädavajalikud, peab ühise tegutsemise kestus piirduma ajaga, mis on vajalik piisava tegevusmahu saavutamiseks. Grupierandit ei tohi anda ühise tegutsemise puhul, kui mõlemad osapooled võiksid lennuteenuseid osutada iseseisvalt. Kõnesolevad tingimused ei piira nõukogu määruse (EMÜ) nr 3975/87 ([4]) (viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 2410/92 ([5])) artikli 5 kohaldamise võimalust asjakohastel juhtudel, saamaks üksikerandit siis, kui nimetatud tingimused ei ole täidetud või kui osapooled peavad pikendama ühise tegutsemise kestust. Üksikerand on põhjendatud eelkõige neil juhtudel, kui osapooled soovivad ühise tegutsemise abil kasutada nõukogu määrusega (EMÜ) nr 2408/92 ([6]) loodud võimalusi pääseda turule liinidel, mis ei ole uued ega vähem koormatud, kuid mis muul viisil vastavad käesolevas määruses sätestatud tingimustele;

(5) reisijate- ja lastiveotariife käsitlevad konsultatsioonid võivad aidata kaasa üldise arusaama levikule, et *interline*-süsteemist (süsteem, mis võimaldab lennuettevõtja vahetamist reisi ajal) saavad kasu nii lennuettevõtjad kui ka õhutranspordi kasutajad. Kõnealuste konsultatsioonide eesmärk on siiski üksnes lennuettevõtjate ühise tegutsemise lihtsustamine. Nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2409/92 piletihindade ja lastitariifide kohta ([7]) põhineb vabal hinnakujundusel, suurendades sellega hinnakonkurentsi võimalust õhutranspordis. Järelikult ei tohi konkurentsi kaotada. Seetõttu on lennuettevõtjatevahelised reisjate- ja lastiveotariife käsitlevad konsultatsioonid esialgu lubatud siis, kui need piirduvad *interline*-süsteemi tegelikult soosivate piletihindade ja lastitariifidega, kui nimetatud konsultatsioonidest osavõtt

([1]) EÜT L 374, 31.12.1987, lk 9.
([2]) EÜT L 240, 24.8.1992, lk 19.
([3]) EÜT C 253, 30.9.1992, lk 5.
([4]) EÜT L 374, 31.12.1987, lk 1.
([5]) EÜT L 240, 24.8.1992, lk 18.
([6]) EÜT L 240, 24.8.1992, lk 8.
([7]) EÜT L 240, 24.8.1992, lk 15.

on vabatahtlik, kui nende tulemusena ei sõlmita piletihindu, lastitariife või nendega seotud tingimusi käsitlevaid kokkuleppeid, kui selguse ja arusaadavuse huvides võivad komisjon ja asjaomased liikmesriigid saata sinna vaatlejaid ning kui konsultatsioonides osalevad lennuettevõtjad on koos kõigi teiste asjaomaste ettevõtjatega kohustatud heaks kiitma *interline*-süsteemi selliste tariifidega, mida veoga tegelev lennuettevõtja kohaldab arutuse all oleva tariifiliigi suhtes.

Komisjon võtab uuesti vaatluse alla tariifikonsultatsioonide mõju hinnakonkurentsile, pidades silmas määruse (EMÜ) nr 2409/92 toimimist ja ühenduse õhutranspordi arengut, ning võib erandit selle kehtivusaja jooksul vajalikul määral muuta;

(6) teenindusaegade jaotamist lennujaamades ning lennujaama sõiduplaani koostamist käsitlevad kokkulepped võivad parandada lennujaamade läbilaskevõimet ja aidatakse kaasa õhuruumi paremale kasutamisele, hõlbustada lennujuhtimist ning aidata ühtlaselt jaotada lennujaamade lennuteenuseid. Konkurentsi säilimiseks peab siiski olema võimalik juurdepääs ülekoormatud lennujaamadele. Piisava turvalisuse, selguse ja arusaadavuse tagamiseks võib selliste kokkulepetega nõustuda ainult juhul, kui kõik asjaomased lennuettevõtjad saavad osaleda läbirääkimistel ning kui teenindusaegu jaotatakse ilma diskrimineerimata selgelt ning arusaadavalt;

(7) määruse (EMÜ) nr 3976/87 artikli 4 kohaselt tuleb käesolevat määrust kohaldada tagasiulatuvalt selle jõustumise päeval kehtivate kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, kui need vastavad käesolevas määruses erandi kohta sätestatud tingimustele;

(8) vastavalt määruse (EMÜ) nr 3976/87 artiklile 7 peab käesolevas määruses täpsustama ka neid asjaolusid, mille korral ühendus võib üksikjuhtudel grupierandi tühistada;

(9) määruse (EMÜ) nr 3975/87 artiklites 3 või 5 sätestatud taotlusi ei pea tegema kokkulepete suhtes, mille puhul kehtivad automaatselt käesoleva määruse kohaselt antavad erandid. Tõsise kahtluse korral võivad ettevõtjad siiski nõuda, et komisjon teataks, kas kõnealused kokkulepped vastavad käesoleva määruse sätetele;

(10) käesolev määrus ei piira asutamislepingu artikli 86 kohaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

GRUPIERANDID

Artikkel 1

Vastavalt asutamislepingu artikli 85 lõikele 3 ei kohaldata asutamislepingu artikli 85 lõiget 1 vastavalt käesoleva määruse sätetele õhutranspordisektoris tegutsevate ettevõtjate vaheliste kokkulepete, kõnealuste ettevõtjate ühenduste otsuste ega nende ettevõtjate vahelise kooskõlastatud tegevuse suhtes, kui nende eesmärk on mõni järgmistest:

— ühenduse lennujaamade vaheliste lendude ajakava ühine planeerimine ja kooskõlastamine,

— ühised regulaarlennud uuel või vähekoormatud liinil ühenduse lennujaamade vahel,

— konsultatsioonid reisijate- ja pagasi- ning lastiveotariifide kohta ühenduse lennujaamade vahelistel regulaarlendudel,

— teenindusaegade jaotamine ning sõiduplaanide koostamine, kui need käsitlevad ühenduse lennujaamade vahelisi lende.

II JAOTIS

ERISÄTTED

Artikkel 2

Sõiduplaanide ühise planeerimise ja kooskõlastamise erisätted

Sõiduplaanide ühise planeerimise ja kooskõlastamise suhtes antakse erand ainult sel juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) planeerimise ja kooskõlastamise eesmärk on:

   i) vabatahtliku kokkuleppe abil tagada piisaval tasemel lennuteenuste osutamine vähem koormatud kellaaegadel, väiksema koormusega ajavahemikel või vähem koormatud liinidel,

   ii) siduva kokkuleppe abil koostada sellised sõiduplaanid, mis lihtsustaksid osalejate pakutavate ühiste reisijate- või lastiveoliinide teenindamist ning aitaksid tagada nende miinimumläbilaskevõime;

b) kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus ei hõlma selliseid kokkuleppeid, mis otseselt või kaudselt piiravad osalejate pakutavat läbilaskevõimet või jagavad seda;

c) kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus ei takista kõnealuses planeerimises ja kooskõlastamises osalevatel lennuettevõtjatel pakkumast lisateenuseid, ilma et sellega kaasneksid sanktsioonid ja ilma teiste osalejate eelneva heakskiiduta;

d) kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus ei takista lennuettevõtjatel tühistada järgmisteks lennuhooaegadeks planeeritut ja kooskõlastatut, teatades sellest kolm kuud ette, ilma et sellega kaasneksid sanktsioonid;

e) kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevusega ei püüta mõjutada neis mitteosalevate lennuettevõtjate kinnitatud sõiduplaane.

Artikkel 3

Ühise tegutsemise erisätted

Ühiste lennuteenuste osutamise suhtes kohaldatakse erandit ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) ühise tegutsemisena käsitatakse seda, kui üks lennuettevõtja osaleb teise lennuettevõtja regulaarlennuliinidega seotud kulude ja tulude jagamisel;

b) i) ühisele tegutsemisele eelneva nelja lennuhooaja jooksul ei ole kahe asjaomase lennujaama vahel toimunud otselende;

ii) ühise tegutsemisega hõlmatud lennuliini aastane läbilaskevõime on kuni 30 000 istekohta kummaski suunas; kõnealust läbilaskevõimet võib kahekordistada neil liinidel, mis on üle 750 km ja kui päevas toimub kõige rohkem kaks otselendu;

c) lisaks ühiselt osutatavale lennuteenusele pakub lennuteenust osutav ettevõtja ühes kõnealustest lennujaamadest aastas veel kõige rohkem 90 000 istekohta;

d) käesoleva määruse geograafilisse reguleerimisalasse kuuluva lennuettevõtja ja tema enamusosalust otseselt või kaudselt omava teise lennuettevõtja tulud kõnealuses õhutranspordis ei tohi olla üle 400 miljoni eküü aastas;

e) kummalgi osapoolel ei ole keelatud omal kulul sooritada lisalende kahe asjaomase lennujaama vahel ega kehtestada iseseisvalt nende piletihindu, läbilaskevõimet ja sõiduplaane;

f) ühise tegutsemise kestus ei ületa kolme aastat;

g) kumbki osapool võib lõpetada ühise tegutsemise lennuhooaja lõpul, teatades sellest kolm kuud ette.

Artikkel 4

Reisijate- ja lastiveotariife käsitlevate konsultatsioonide erisätted

1. Reisijate- ja lastiveotariife käsitlevate konsulatsioonide suhtes antakse erand ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) osalejad arutavad ainult neid piletihindu ja lastitariife, mida õhutranspordi kasutajad tasuvad otse osalevale lennuettevõtjale või tema volitatud esindajale reisijate veo eest regulaarlennul või kauba veo eest ühest lennujaamast teise regulaarlennul, ning hindade ja tariifidega seotud tingimusi. Konsultatsioonid ei hõlma kõnealuste tariifide aluseks olevate õhuveoteenuste mahtu;

b) konsultatsioonide käigus luuakse interline-süsteem, kus õhutranspordi kasutajad võivad arutuse all olevate piletihindade ning lastitariifide liikide suhtes ja lennuhooaegade ajal:

i) ühendada ühtsesse veodokumenti konsultatsioonide käigus arutuse all olev teenus teiste lennuettevõtjate samal või sidusliinil osutatud teenustega, kusjuures piletihinnad, lastitariifid ja tingimused kehtestab lennuettevõtja või kehtestavad veoga tegelevad lennuettevõtjad, ja

ii) kui piletite esialgset ettetellimist reguleerivad tingimused lubavad, muuta konsultatsioonide käigus arutuse all olevale teenusele tehtud ettetellimus ümber samal liinil teise lennuettevõtja pakutavale teenusele kõnealuse teise ettevõtja kehtestatud piletihindade, lastitariifide ja tingimuste alusel,

tingimusel et lennuettevõtjal on õigus keelduda sellistest kombinatsioonidest ja ettetellimismuudatustest tehnilist või kaubanduslikku laadi objektiivsetel põhjustel ning diskrimineerimata, eelkõige siis, kui õhutranspordiga tegelev lennuettevõtja kahtleb selle lennuettevõtja krediidivõimes, kellele kõnealuse veo eest tasutakse; sel juhul tuleb viimati nimetatud lennuettevõtjale sellest kirjalikult teatada;

c) osalevad lennuettevõtjad kohaldavad konsultatsioonide käigus arutuse all olevaid reisijate- ja lastiveotariife, diskrimineerimata reisijaid nende kodakondsuse, ühenduses oleva elukoha või lasti ühenduse päritolu alusel;

d) konsultatsioonidel osalemine on vabatahtlik ja seda võivad teha kõik lennuettevõtjad, kes asjaomasel lennuliinil osutavad otseseid või kaudseid lennuteenuseid või kavatsevad seda teha;

e) konsultatsioonid ei ole osalejate suhtes siduvad, seega jääb pärast kõnealuseid konsultatsioone osalejatele õigus toimida iseseisvalt reisijate- ja lastiveotariifide suhtes;

f) konsultatsioonidel ei käsitleta esindajate töö tasustamise kokkulepet ega muid arutuse all olevate tariifidega seotud asjaolusid;

g) juhul kui nõutakse tariifide esitamist, esitab iga osaleja asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele eraldi kõik need tariifid, mida konsultatsioonidel ei ole arutatud; seda võib teha ise või oma ettetellimisi vormistava esindaja või müügiesindaja kaudu.

2. a) Komisjonil ja asjaomastel liikmesriikidel on õigus saata vaatlejaid tariifikonsultatsioonidele. Selleks teatavad lennuettevõtjad asjaomastele liikmesriikidele ja komisjonile osalejatega ühel ja samal ajal, vähemalt 10 päeva ette, kõnealuste konsultatsioonide toimumise kuupäeva, koha ja arutusele tulevad küsimused.

b) Teade saadetakse:

i) asjaomastele liikmesriikidele nimetatud liikmesriikide pädevate asutuste kehtestatud korras,

ii) komisjonile *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldatud korras;

c) konsultatsioonidesse kaasatud lennuettevõtjad esitavad ise või esitab keegi nende nimel konsultatsioonide täieliku aruande komisjonile osalejatega ühel ja samal ajal, hiljemalt kuus nädalat pärast nimetatud konsultatsioonide toimumist.

Artikkel 5

Teenindusaegade jaotamise ning lennujaamade sõiduplaanide koostamise erisätted

1. Teenindusaegade jaotamise suhtes antakse erand ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) teenindusaegade jaotamist ning lennujaamade sõiduplaanide koostamist käsitlevad konsultatsioonid on avatud kõikidele lennuettevõtjatele, kes on huvitatud nimetatud konsultatsioonidel arutuse all olevatest teenindusaegadest;

b) on kehtestatud prioriteedieeskirjad, mida kohaldatakse ilma diskrimineerimata nii, et need ei ole otseselt ega kaudselt seotud lennuettevõtja isiku, tema riikkondsuse ega teenuse liigiga, et neis võetakse arvesse siseriiklike või rahvusvaheliste pädevate asutuste sätestatud piiranguid või lennuliikluse jaotuseeskirju ning nii reisijate kui ka asjaomase lennujaama vajadusi. Kui punktist d ei tulene teisiti, võib prioriteedieeskirjades võtta arvesse õigusi, mille lennuettevõtjad on saanud teatavate teenindusaegade kasutamise alusel eelmisel vastaval lennuhooajal;

c) prioriteedieeskirjad on kõikidele asjast huvitatutele kättesaadavad;

d) nõukogu määruse (EMÜ) nr 95/93 ([1]) artikli 2 punktis b määratletud uustulnukatele jaotatakse 50 % uutest või kasutamata teenindusaegadest ning sellistest teenindusaegadest, millest lennuettevõtja hooaja jooksul või selle lõppemise järel on loobunud või mis on muul põhjusel vabaks saanud, kui nimetatud uustulnukad ei ole taotlenud vähem kui 50 % teenindusaegu;

e) konsultatsioonidel osalevatel lennuettevõtjatel on hiljemalt konsultatsioonide jooksul juurdepääs järgmisele teabele:

— varasemad teenindusajad lennuettevõtjate kaupa ning kronoloogilises järjekorras kõigi lennujaama kasutavate lennuettevõtjate kohta,

— taotletud teenindusajad (esialgsed taotlused) lennuettevõtjate kaupa ja kronoloogilises järjekorras kõigi lennuettevõtjate kohta,

— kõik jaotatud teenindusajad ning lahendamata teenindusaegade taotlused lennuettevõtjate kaupa ning kronoloogilises järjekorras kõigi lennuettevõtjate kohta,

— veel vabad teenindusajad,

— kõik üksikasjad teenindusaegade jaotamisel kasutatud kriteeriumide kohta.

Kui teenindusaja taotlust ei rahuldata, peab asjaomasele lennuettevõtjale teatama äraütlemise põhjused.

2. a) Komisjonil ja asjaomastel liikmesriikidel on õigus saata vaatlejaid teenindusaegade jaotamist ning sõiduplaanide koostamist käsitlevatele konsultatsioonidele, mida peetakse mitmepoolse kohtumise raames enne iga lennuhooaja algust. Lennuettevõtjad teatavad asjaomastele liikmesriikidele ja komisjonile osalejatega ühel ja samal ajal, vähemalt 10 päeva ette, kõnesolevate konsultatsioonide toimumise kuupäeva, koha ja arutusele tulevad küsimused;

b) teade saadetakse:

i) asjaomastele liikmesriikidele nimetatud liikmesriikide pädevate astuste kehtestatud korras;

ii) komisjonile *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldatud korras.

III JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 6

Grupierandi tühistamine

Komisjon võib tühistada käesoleva määruse kohaselt antud grupierandi vastavalt määruse (EMÜ) nr 3976/87 artiklile 7, kui ta

([1]) EÜT L 14, 22.1.1993, lk 1.

teeb kindlaks, et kokkuleppel, otsusel või kooskõlastatud tegevusel, millele on käesoleva määruse alusel antud erand, on siiski sellised tagajärjed, mis on vastuolus asutamislepingu artikli 85 lõike 3 tingimustega või on keelatud asutamislepingu artikliga 86, eriti järgmistel juhtudel:

i) tariife käsitlevatel konsultatsioonidel arutuse all olevatel lennuliinidel või liinide rühmal puudub tõhus hinnakonkurents. Sellisel juhul tühistatakse kõnealustel lennuliinidel või liinide rühmal ja tariife käsitlevatel konsultatsioonidel osalenud lennuettevõtjate suhtes käesolevast määrusest tulenev erand;

ii) artikli 3 kohaselt ühiselt osutatava teenuse puhul puudub tõhus konkurents kahe omavahel ühendatud või lähedal asuva lennujaama vaheliste otseste või kaudsete veoteenuste vahel või muude transpordiliikide vahel, mis pakuvad sama kiiret ja mugavat ning samasuguste hindadega teenust linnade vahel, mida teenindavad kaks omavahel ühendatud lennujaama. Sellistel juhtudel tühistatakse käesolevast määrusest tulenev erand kõnealuse ühise teenuse suhtes;

iii) artikli 5 kohaldamine ei ole uustulnukatel võimaldanud saada ülekoormatud lennujaamas nõutavaid teenindusaegu, et koostada sõiduplaane, mis võimaldaksid kõnealustel lennuettevõtjatel tõhusalt konkureerida juba tegutsevate lennuettevõtjatega kõikidel kõnesolevast lennujaamast väljuvatel ja sinna saabuvatel liinidel, mistõttu konkurents nimetatud liinidel on tõsiselt piiratud. Sellistel juhtudel tühistatakse käesolevast määrusest tulenev erand kõnealusel lennujaamal teenindusaegade jaotamise suhtes.

Artikkel 7

Käesolev määrus jõustub 1. juulil 1993.

Seda kohaldatakse 30. juunini 1998.

Käesolevat määrust kohaldatakse tagasiulatuvalt selle jõustumise ajal kehtivate kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes alates sellest ajast, kui käesoleva määruse kohaldamiseks ettenähtud tingimused on täidetud.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. juuni 1993

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Karel VAN MIERT